

Naročnina

za državo SHS:

a) po pošti mesečno Din 12
b) dostavljen dom
mesečno 10

za inozemstvo:

mesečno Din 20

Sobotna izdaja:

v Jugoslaviji Din 15

v inozemstvu 35

Mesečna priloga: Vestnik SRSZ

SLOVENE

Cene inseratom:

Enostopna polna vrsta mal'
oglas po Din. 1' — in Din. 1'50,
veliki oglas nad 45 mm vi-
šine po Din. 2 —, poslana itd.
po Din. 3' —.Pri večjem naročilu popust.
Izhaja vsak dan izvenredni
ponedeljnik in četrta po praz-
niku ob 5. uri zjutraj.

Poština plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Ročopis se ne vračajo; neizbrana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 349 za oglaš.
Zagreb 39.011, Sarajev 7563, praške in dunaj. 24.797Predkonferenca za občni
zbor SKSZ.

Ljubljana, 13. novembra.

Slovenska krščansko socialna zveza praznuje danes in bo praznovala jutri v sicer skromnem obsegu svojo petindvajsetletnico. Ustanovljena je bila po iniciativi sedanjega poslanca Gostinčarja in njegovega prijatelja Franca Zillerja kot Slovenska krščansko socialna delavska zveza, toda ker so ji kot članice prišle pristopiti tudi naša nedelavska in izobraževalna društva, se ji je ime sporazumno s krščansko socialnimi delavci izpremenilo v Slovensko krščansko socialno zvezo. — Ker je bil dušni oče vsega našega katoliškega narodnega pokreta rajni dr. Krek takrat državni poslanec, ni sam hotel prevzeti predsedstva SKSZ, pač pa ga je prevzel, ko je ostal nekaj let v Ljubljani.

Leta 1899 je knezoškof dr. Jeglič v nunski cerkvi blagoslovil zastavo sv. Mihaela. SKSZ je prirejala v Ljubljani redna mesečna predavanja in na seje SKSZ je redno prihajal tudi dr. Krek, ko še ni bil njen predsednik, in je da' al v teh sejah smernice celemu kulturnemu pokretu slovenske katoliške narodne demokracije. Ustanavljala so se po njegovi iniciativi izobraževalna društva, delavska strokovna društva. Zveza Orlov se je ustanovila po iniciativi SKSZ. Ker osrednja SKSZ ni bila več kos ogromnemu delu, katero se je opravičevalo popolnoma brezplačno, so se po njeni iniciativi ustanovile posestrime SKSZ. Celovcu (za Koroško), v Mariboru (za Štajersko), v Gorici (za Goriško) in v Trstu. Vse posestrime SKSZ so smatrale ljubljansko SKSZ za svojo centralo, toda dr. Krek je sam pritiskal na to, da so se posestrime SKSZ avtonomistično krepko razvijale.

Vojska je to velikopotezno kulturno delo precej zavrla, toda zadušila ga ni.

Danes smo se prepričali, da hodi SKSZ še vedno po potih in da se drži tistih smernic, ki jih ji je začrtal veliki njen dolgoletni predsednik in duševni vodnik rajni dr. Krek.

Na predposvetovanju se je zbralo 58 delegatov. Počastila sta ga škof ljubljanski dr. Jeglič, načelnik Jugoslovanskega kluba dr. Korošec; opazili smo dalje poslanca dr. Gosarja, dr. Jesiha iz Zagreba in druge.

Posvet je vodil predsednik SKSZ dr. V. Rožič. O »Vestniku SKSZ« je poročal podpredsednik SKSZ prof. dr. Debevec. Po daljši razpravi, katere so se udeležili dekan Koblar, Platiša iz Trebnjega, dr. Jožef Puntar, glavni urednik Smodej, poslanec dr. Gosar, dr. Korošec, Primar, Krajnc, Jesih, Godina iz Prekmurja in dr. Rožman, na katerega predlog se je sklenila sledeča resolucija: »Novemu odboru SKSZ se naloži naloga, da reši vprašanje o listu, kateri naj služi voditeljem izobraževalnih društev.«

Prof. dr. Puntar je podal daljše poročilo o reorganizaciji SKSZ in o poglobitvi kulturnega dela. Priporočal je posebno, da naj se ožive dekanjski odbori in da naj zboruje vsako leto skupščina naših prosvetnih organizacij. Posebno je priporočal osrednjo pisarno SKSZ.

Urednik Krajnc je podal veleznimivo poročilo o celjskem okrožju SKSZ v Mariboru in o delu, katero je celjsko okrožje izvršilo.

Dr. Korošec je povdarjal, da mora centrala SKSZ skrbeti za splošno izobražbo. Priporočal je, naj se ustanovi v Ljubljani študijska in ljudska knjižnica. Povdarjal je nujno potrebo, da se mora delo razdeliti.

Prof. dr. Jeraž iz Maribora je poročal o delu SKSZ v Mariboru. Zelo živahno deluje 136 s. k. izobraževalnih društev. Predvsem se je delalo za izobražbo in vzgojo voditeljev društev s poučnimi tečaji. Mi moramo ljudstvo idejno dvigniti, da bo idealno delovalo. V kulturnih središčih naj

se organizirajo glavni predavatelji. Priporočal je, naj se ustanovi skupna centrala za Jugoslavijo.

Razprave o reorganizaciji SKSZ so se udeležili dr. Korošec, glavni urednik Smodej, Godina iz Prekmurja in poslanec dr. Gosar.

Ga. dr. Angela Piskernik je poročala o delu in cilju Slovenske krščanske ženske zveze. Povdarjala je: V enotni fronti nastopamo za katoliška načela. Potegujemo se za svetost in za nerušljivost za-

kona. Zahtevamo najodločneje, da dobe tudi ženske volilno pravico. Naša organizacija se bo bojevala proti alkoholizmu, deluje in bo delovala na polju dobrotelosti.

Po kratki razpravi, katere so se udeležili Bore (Homec), Noč (Jesenice) in Vrtovec, je zaključil posvet predsednik dr. Rožič, ki je naznanil, da se bodo udeleženci občnega zbora po občnem zboru 14. t. m., ki se bo pričel točno ob pol 9. uri, poklonili pokojnemu dr. Kreku na njegovi gomili.

Seja narodne skupščine.

MEJA V PREKMURJU IN PRI SUBOTICI DEFINITIVNO REŠENA.

Belgrad, 13. nov. (Izv.) Danes ob 5. uri popoldne se je začela seja narodne skupščine. Pred prihodom na dnevni red je odgovarjal minister za zunanje zadeve dr. Ninčič na razne interpelacije. Na interpelaciji poslanca Jovana Cirkovića o posetu grškega zunanjega ministra Politisa v Belgradu je Ninčič odgovoril, da je bil poset velike važnosti za nas in potreben. Razpravljalo se je med drugim o izvršitvi pogodbe, ki jo je svoj čas sklenila Srbija z Grčijo glede solunske luke. Bile so pa sklenjene tudi druge važne reči. Odgovor Ninčiča je bil slab in nezadovoljiv. — Nato je Ninčič odgovarjal na vprašanje poslanca Jov. Radovića radi mej v Prekmurju. Odgovoril je, da je to vprašanje definitivno rešeno, ker je baš prejel poročilo, da je poslaniška konferenca 10. t. m. odredila mejo v Prekmurju definitivno v smislu trianonske pogodbe. Priznanih nam je vseh 27 vasi, katere so hoteli imeti Mažari. Tudi v okolici Subotice je meja za

nas povoljno rešena, ker smo dobili 6000 jutrer zemlje.

Nato je zemljoradnik Moskovljevič vprašal predsednika skupščine, kaj misli ukreniti radi postopanja predsednika zakonodajnega odbora Trifunovića, ki je zaključil sejo odbora kljub temu, da je bilo priglasišenih še več govornikov. Moskovljevič pravi, da je Trifunović to storil zato, ker se je bal, da ne bi vlada doživela še kakšnega udarca. Predsednik Lukinić odgovarja, da mu to sicer ni znano, da pa to ne spada v skupščino, ampak pred zakonodajni odbor.

Nato je prišel na vrsto dnevni red: Razprava o vojni odškodnini. Govorila sta Moskovljevič in Petrović. Za njima je bilo še osem govornikov. Ker se je videlo, da razprava danes ne bo končana, je predsednik zaključil sejo, ki se bo nadaljevala jutri ob 4. uri popoldne.

Seja zakonodajnega odbora bo jutri ob 10. uri dopoldne.

Burna seja zakonodajnega odbora.

Belgrad, 13. nov. (Izv.) Danes ob 10. uri dopoldne se je vršila seja zakonodajnega odbora. Na dnevnem redu je bila debata o uradniškem zakonu. Člen 1. je bil sprejet brez vsake spremembe. Pri 2. členu se je vnela živahna razprava, kako naj se nazivlje naša narodnost. Vlada je predlagala, naj se naša narodnost nazivlje srbsko-hrvatsko-slovenska. Posl. Angjelić (Davidovičev pristaš) pa je predlagal, naj se mesto tega imenuje jugoslovanska narodnost. Proti predlogu poslanca Angjelića je vstal minister za izenačenje zakonov Trifković, ki je izjavil, da vlada vztraja pri svojem predlogu ter da bo iz tega napravila vprašanje. Ker pa je uvidel, da bo vladni predlog najbrže odbit, je predlagal, naj se razprava o tem odgodi. Predsednik je odredil glasovanje, pri katerem je vladni predlog dobil 14 glasov, proti pa je bilo tudi 14 glasov. S tem je vladni predlog propadel. To je vzbudilo pri radikaleh in Pribečevićevih pristaših veliko ogorčenje. Trifković je bil ves iz sebe. Z opozicijo so glasovali tudi nekateri pristaši Davidovića, kakor Angjelić in Agatonović. Značilno je, da je celo Pribečevićev hrvatski pristaš Wilder glasoval proti vladi. Ko je videl, da je doživela vlada poraz, je ušel skozi vrata. Trifković je razburjeno dokazoval Davidoviću, da je njegovo postopanje nehalno, ko ruši vlado ravno v trenutku, ko delegati radikalnega in demokratskega kluba razpravljajo o programu dela koalicije. Med njegovim govorjenjem je opozicija glasno delala medklice.

Poslanec Agatonović (Davidovičeva skupina) je izjavil na to, da je postopal popolnoma po programu demokratske stranke, ter je zavrnil Trifkovičeva prigovarjanja. Ko je nato Trifković zopet hotel govoriti, je sprejela njegov nastop prava burja od strani opozicije.

Med splošnim vikom je vstal dr. Šimrak in, kakoz s prstom na poslanca Pečanca, zaklical: »Glejte ga! On je, ki je v soboto ponoči (v tajni seji o voj. 800 milijonskem kreditu) rekel, da je vse nas treba pobesiti! On je smederevski atentator! Muslimana dr. Spaho in hrasnica kta pričela na te besede klicati Pečancu: »Ubojica! Zločinec! Ali se pripravljajo v Smederevu večala? Vendar vam ne to ni pomagalo!«

V splošni razburjenosti zakliče posl. Pečanca: »Da, rekel sem, da bi vas bilo treba pobesiti, posebno pa dr. Spaho in Kurbečević.«

Po teh besedah je v dvorani nastal strašen vihar. Pečancu so klicali poslanci: Zločinec! Krvnik! itd.

Radikali so stali strujeni v svojem kotu, vsi bledi. Opažalo se je, da je izjava posl. Pečanca na nje zelo neugodno vplivala.

Ko se je vihra nekoliko poglobila, je posl. Čeda Kostić predlagal, naj se razprava o 2. členu zakona odgodi. Obenem pa je očital posl. Magoroviću (demokrat), ki je kot podpredsednik vodil sejo, da je nelojalno postopal.

Podpred. Magorović nato začne z vso silo tolči po predsedniškem pultu in klicati: »Jaz se ne dam od nikogar terorizirati. Jaz delam po zakonu in dajem predlog posl. Angjelića na glasovanje.«

Predno pa se je glasovanje pričelo, se je razvila razprava, ali ima posl. Alić pravico glasovanja. Do te debate je prišlo zato, ker je član odbora posl. Korkut, ki pripada vladni Maglajičevi skupini muslimanov, pred glasovanjem odšel, da se odtegne odgovornosti. Od Maglajičeve skupine ni bilo nobenega namestnika. Zato je Spahova skupina zahtevala, da sme Alić glasovati. Proti tej zahtevi so vstali radikali. Dva njihova govornika sta izjavljala, da se muslimani cepijo v 2 skupini. Ne gre, da bi manjkajočega člana ene skupine nadomestil namestnik druge skupine. Dr. Šimrak, pa da so bili muslimanski člani zakonodajnega odbora izvoljeni na skupni muslimanski listi tedaj, ko muslimani še niso bili razdeljeni. V skupščini so se izvolili člani in namestniki po listah. Pozneje so se muslimani razcepili. Iz tega pa ne sledi, da bi Alić, ki je bil izvoljen na isti listi ko Korkut, ne bi mogel nadomestiti Korkuta. Radikali so nato zagnali hrup in odšli iz dvorane. Opozicija se jim je smejala. Posl. Barić se je pri vratih zabaval z vsakim odhajajočim radikalom ter jim želel srečno pot. Aliću je bilo priznано, da sme glasovati. Toda radikali so svoj exodus izkoristili ter alarmirali svoje odsotne člane. Tako se je zgodilo, da je pri glasovanju Angjeličev predlog dobil 14 glasov, proti pa je bilo 15 glasov. Ker sta te-

daj propadla vladni in Angjeličev predlog, bo sekcija zak. odbora za prihodnjo sejo izdelala nov predlog.

Nato je bil sprejet člen 3. Pri 4. členu pa je predsednik Trifunović, ki je medtem prevzel predsedstvo, predčasno zaključil sejo, čeprav je bilo priglasišenih še več govornikov in je opozicija burno ugovarjala.

Vlada se boji aktivne politike
Hrvatskega bloka.

Belgrad, 13. nov. (Izv.) Na današnji seji narodne skupščine je nameravala vlada predložiti poročilo imunitetnega odbora, ki predlaga, da bi se izročilo sodišču več poslancev, med njimi tudi posl. Stjepan Radić. Vedelo se je, da vlada pod vplivom Pašića in Pribečevića hoče preprečiti na ta način dohod Radića in drugih njegovih poslancev v Belgrad. S tem predlogom je vlada hotela akciji Hrv. bloka vreči poleno pod noge. Toda ni se ji posrečilo. Proti tej nakani je vstala celokupna opozicija in Davidovičeva skupina demokratov. Ti slednji so izjavili, da bodo iz tega napravili vprašanje ter v tem slučaju prekinili zvezo s koalicijo. Vsled tega je vlada popustila za danes. Zadeva ima priti jutri pred sejo parlamenta. Medtem pa je zelo verjetno, da se to tudi jutri ne bo zgodilo.

Delegati Hrv. bloka v Belgradu.

Belgrad, 14. nov. (Izv.) Danes popoldne so došli sem delegati Hrvatskega bloka: dr. Drinković, Predavac in dr. Konjević. Brzovlak, s katerim so se vozili, je imel 6 ur zamude. Govori se, da je to vlada namenoma povzročila, da so poslanci došli šele na večer v Belgrad, vsled česar se danes niso mogli vršiti razgovori, ampak so preloženi na jutri. Razgovarjali pa so se s poslancema Angjelićem in dr. Laginjo. Jutri se bodo oglašili v vseh opozicijskih klubih. Obiskali bodo tudi gg. Davidovića in Protića. V Belgradu prevladuje prepričanje, da bo Hrvatski blok opustil svojo pasivno politiko, ki je prinesla toliko škode.

Hrvatska pučka stranka.

Belgrad, 13. nov. (Izv.) Danes je dopel sem glavni tajnik Hrv. pučke stranke dr. Andrić, ki je doigo konferiral s poslancema dr. Šimrakom in Barićem. Razgovor se je sukal o političnem položaju, o hrvatskem vprašanju ter njegovi rešitvi.

Belgrad, 13. nov. (Izv.) Dr. Laginja je danes imel dolg razgovor s poslancema Jugoslovanskega kluba dr. Šimrakom in Barićem o hrvatskem vprašanju. Politiki so izmenjali svoje misli, a do sporazuma ni prišlo. Poprej še je dr. Laginja konferiral z dr. Ninčičem.

KONFERENCA DR. SPAHE S PROTIĆEM.

Belgrad, 14. nov. (Izv.) Voditelj avtonomistične skupine muslimanov muslimanov dr. Spaho je danes z g. Protićem razpravljaj o položaju.

POSVET VLADNIH MUSLIMANOV.

Belgrad, 13. nov. (Izvirno.) Včeraj je Maglajičeva skupina muslimanov imela sejo. Ta skupina se nahaja v zelo težavnem položaju, ker je v vladnih vrstah politisjena čisto iz ozadje. V vladi jim je vsled tega težko obstati, osobito pa še radi tega, ker jim hočejo radikali vzeti ministrstvo za trgovino in obrt. To ministrstvo hočejo sedaj dobiti radikali, ker se bo vsled 800 milijonskega kredita za vojsko po raznih liferacijah dalo izvršeno strankarsko izkoristiti. V opozicijo pa zopet težko gredo, ker bi s tem dr. Spahovi skupini priznali, da je ona imela prav.

DAVIDOVIČEV VPLIV.

Belgrad, 14. nov. (Izv.) Okrožni odbor demokratske stranke iz Bitolja je poslal finančnemu ministru dr. Kumanudiju, ki zastopa bitoljski okrug, odločen dopis, v katerem od svojega poslanca zahteva, da mora biti brezpogojno solidaren z Davidovićem in da mora na vsak način zavzeti njegovo stališče. Če tega ne stori, mu za-

grozi odbor, naj se nikdar več ne drzne priti v bitoljski okrug.

VLADNA KONFERENCA.

Belgrad, 14. nov. (Izv.) Danes so cel dan razpravljali delegati radikalov in demokratov o delovnem programu koalicije. Do sporazuma še ni prišlo.

Pravosodni minister odstopi.

Belgrad, 13. nov. (Izv.) Na današnji seji ministrskega sveta so razpravljali o položaju, v katerega je zašel minister pravde dr. Laza Marković, ker je bil njegov zakonski načrt o sodnikih in advokatih odbit brez razprave. Dr. Laza Marković je napravil iz tega vprašanje cele vlade. Podpira ga edino minister dr. Ninčić. Dr. Marković je očital predsedniku pododpora Gjonoviću, češ da je postopal nelegalno, ker ga je obvestil, da ne more priti k dotični seji in ga prosil, naj sejo preloži. Gjonović pa je vseeno sklical sejo. Gjonović po odgovoru Markoviću, da njegovo poročilo ni točno. Dobil je res pismo od dr. Markovića, naj se seja ne vrši, ker on ne more na njo; toda Gjonović je ministru odgovoril, da se bo seja vršila in da je dr. Markoviću svobodno, udeležiti se je.

Naklepi proti muslimanski opoziciji.

Belgrad, 13. nov. (Izv.) Danes se je v kuluarjih parlamenta govorilo o zelo senzacionalni stvari. Začetkom oktobra se je v Smederevu vršil sestanek, na katerega so bili povabljeni tudi nekateri zastopniki vladnih muslimanov iz južne Srbije. Razpravljali so o neki akciji muslimanov v južni Srbiji, Bosni in Hercegovini. Celo akcijo, ki je naperjena proti muslimanom, vodi Velja Popović, šef Pašićeve kabinete pisarne v Belgradu ter g. Jovan Novaković v Smederevu. Ta dva sta sklicala tudi oni sestanek v Smederevu. Iz tega je tudi jasno, odkod izhajajo krvavi naklepi proti muslimanom, o katerih se te dni toliko govori. V Sarajevu je okrožni načelnik Nikolić v zvezi s Terifom Arnavtovićem in dr. Hasanbegovićem hotel pregovoriti nekatere muslimane, da bi se udeležili onega sestanka v Smederevu. Muslimane so pa zato hoteli zverati, da se zabriše, odkod prihaja akcija. Muslimani pa, ki je Nikolić po danem naročilu nanie računali, se niso hoteli odzvati vabilu. Ta akcija, ki bi bila lahko imela za posledico veliko krvoprelitje nad muslimani, pa je odpadla vsled zunanjega položaja, posebno pa zato, ker je Pašić v Parizu in Londonu uvidel, kako je tam razpoloženje in sled tega ni bilo upati na uspeh.

Reško vprašanje.

Belgrad, 13. nov. (Izv.) Danes med 5. in 6. uro zvečer se je vršila konferenca zunanjega ministra Ninčića z dr. Leginjo. Konference so se med drugim udeležili: Petrović, Trifunović itd. Razpravljalo se je o važnih sklepih glede reškega vprašanja. Zvečer je dr. Leginja odpotoval v Zagreb.

Jadranska plovdba.

Belgrad, 13. nov. (Izv.) Danes dopoldne je v finančnem odboru vršila konferenca narodnih poslancev, članov finančnega odbora, ki se je pečala z društvom »Jadranska Plovdba«. Seji sta prisostvovala tudi dr. Smolaka in ravnatelj te družbe Šarić. Seji je predsedoval dr. Voja Veljković. Poročal je dr. Smolaka. Povdarjal je, da so v »Jadranski plovdbi« fuzionirali

na vsa naša društva, ki tako skupaj predstavljajo 90 odstotkov celokupne naše tonaze, ostala društva pa le 10 odstotkov. Poleg tega je v tem društvu udeležen le naš kapital z 99 odstotki. Vključ temu pa naša vlada tej družbi ne gre na roko, tako da to društvo od vlade ne dobi nobenega denarja, čeprav društvo na svojih parobrodih že štiri leta prevaža vso pošto brezplačno, da je vozilo voštvo in vojne potrebe, vključ temu, da je v slučaju vojne vojski na razpolago pod komando vojnega ministra, vključ temu, da vlada predpisuje družbi vozni red na aktivnih in pasivnih progah, vsled česar mora društvo delati z deficitom. — Nato je o tej stvari govoril dr. Dulibić, ki se je zavzel za to društvo ter zahteval, naj se v teku 2—3 dni skliče nova seja, na katero naj se povabi tudi prometni minister Stanić, da se tako definitivno odstrani ta škandal.

Orientska konferenca odgodena.

Pariz, 12. nov. (Izv.) »Agence Havase« poroča, da je danes prišel v Pariz tajnik delegacije angorske vlade ter dobil obvestilo, da je orientska konferenca v Lausanni odgodena do 20. t. m. Načelnik angorske vlade Izmet paša vsled tega ne bo potoval v Lausanne, marveč naravnost v Pariz.

Pariz, 13. nov. (Izv.) Kemalistični delegat na orientski konferenci Izmet paša je izjavil zastopniku pariških listov, da odgoditev orientске konference do 20. t. m. pomenja veliko nevarnost. Kemalisti so vsled tega prišli v težaven položaj, zadržati svoje ljudstvo in armado, ki hoče jasnosti glede pogojev premirja. Izmet paša je povdaral potrebo, da se ohrani mir in red. Sklenil je z zagotovilo, da Francija lahko zaupa Kemalistom, katerih iskrena in odkritoarčna želja je, s Francijo živeti v prijateljskih odnosih.

Lausanne, 12. nov. (Izv.) Turška delegacija je danes zvečer dospela semkaj.

Anglija za enoten nastop.

Paris, 13. nov. (Izvirno.) Dopisnik list »Petit Parisien« poroča iz Londona, da je angleška vlada vedno bolj odločno na tem stališču, da le v tem slučaju pošlje v Lausanne svoje zastopstvo, če se poprej vpostavi enotna fronta treh entitetnih vele-sil, ki so s svojim enotnim nastopom rešile nevarni položaj v Čanaku. Ta sklep je napravila angleška vlada pod predsedstvom Bonar Lawa. Dopisnik povdarja, da je zvečer od dobro informirane strani, da je ta sklep nepreklicen. Ne bi nič koristilo, pravi dopisnikov informator, prikrivati si dejstvo, da vlada sedaj med Parizom in Londonom velika napetost ter preti zelo nevarna kriza. Presenečenje je vzbudilo v angleških krogih, ker francoski vrhovni komisar v Carigradu general Pelle ni dobil od svoje vlade pooblastilo, podpisati razglas za obsešno stanje.

London, 12. nov. (Izv.) Angleška vlada je mnenja, da mora angleško zastopstvo v Lausanni nastopiti na temelju popolnega sporazuma. Zato je angleška vlada povabila francoskega ministrskega predsednika Poincaréja za torek ali sredo v London, da se tu doseže sporazum.

TURŠKE VOJNE PRIPRAVE.

London, 12. nov. (Izv.) Po poročilih iz Carigrada je na mejah opaziti vedno večje pojačevanje turške konjenice in policijskih čet.

Carigrad, 12. nov. (Izv.) Listi poročajo, da so v okolici Mer Sine Turki depor-

tirali vse krščanske moške in izgnali vse krščanske žene in otroke.

KOMISAR REFET PAŠA.

Carigrad, 12. nov. (Izv.) Refet paša je imenovan za provizoričnega komisarja angorske vlade v Carigradu na mesto Hamid bega.

Pariz, 13. nov. (Izv.) »Petit Parisien« poroča iz Carigrada, da se je njegov dopisnik 10. t. m. razgovarjal z Refet pašo, ki je izjavil, da zadnje note angorske vlade glede izpraznitve Carigrada niso pravilno razumevali. Angorska vlada je le zaprosila zaveznike, naj zapuste Carigrad, ni pa tega od njih zahtevala.

TURKI ZA LJUDSKO GLASOVANJE.

London, 13. nov. (Izv.) Kakor poročajo listi nameravajo Turki v Siriji, Palestini in Mezopotamiji izvesti ljudsko glasovanje, ko se vrnejo begunci, ki se sedaj nahajajo zunaj teh dežel. Ljudsko glasovanje naj pokaže, kam hočejo te province.

Ruski odgovor fašistom.

Pariz, 13. nov. (Izv.) »Chicago Tribune« poroča iz Carigrada, da so boljševiki v luki Batum zaplenili parnik tržaškega Lloydja — »Graz«. Vzrok zaplembe se ne naveda. Čuje pa se, da je ta zaplemba odgovor na napad fašistov na sovjetsko Rusijo, ki je bil izvršen v Rimu.

Odnosaji med Italijo in Češkoslovaško

Praga, 13. nov. (Izv.) Med češkoslovaško in med italijansko vlado so bile o priliki nastopa Mussolinijevega kabineta izmenjane brzogovorne. Italijanski poslanik v Pragi Cardonaro je izročil zunanjemu ministru dr. Benešu brzogovorno Mussolinija, v kateri se naglašalo, da se bo italijanska vlada držala dosedanje politike in skušala okreniti dosedanje prijateljske zveze med Češkoslovaško in Italijo. — Češkoslovaški poslanik v Rimu je obiskal Mussolinija, od katerega je dobil zatrdilo, da se bodo v zunanji politiki vse dosedanje smernice vzdržale in da bo italijanska vlada respektirala in izvedla vse v Benetkah sklenjene dogovore.

Mussolini in Avstrija.

Dunaj, 13. nov. (Izv.) V Popolo d'Italia, ki se smatra kot Mussolinijevo glasilo, je izšel članek, v katerem se propagira misel o usvareitvi neviralne alpske države. Od italijanske vlade je došlo sedaj semkaj poročilo, da Mussolini izrecno izjavlja, da članek v Popolo d'Italia v nobenem oziru ne odgovarja mnenju kr. ljeve vlade. List nima nobenega uradnega značaja.

Rim, 13. nov. (Izv.) »Tribuna« poroča, da je bil italijanski poslanik na Dunaju pri zveznem kancelarju dr. Seiplnu in mu je poročal o naziranju italijanske vlade glede Avstrije. Izjavo poslanika da je

Katastrofalni potres v Ameriki.

Opazovalnica Himeniano v Florenci, ki jo vodi paler Alfani, naznanja, da so 11. t. m. proti 6. uri jutraj zaznamovali seismografski aparati katastrofalen potres. Sodili po znamenjih, dosega ta potres uničujočo silo onega v Valparaisu, S. Franciscu in Bonaveniuri l. 1906. Tudi z drugih opazovalnic poročajo o potresu. Opazovalnica v Zagrebu je istotako zaznamovala istočasno hud potres. Poročila iz Amerike javljajo, da je bil potres v južni Ameriki. Središče potresne kata-

strove je glavno mesto republike Čile Santiago. Učinek potresa je naravnost grozen. Kar ni bilo uničeno po potresnih sunkih, je na obrežju Tihega oceana poplavlilo morje, ki se je po prvem sunku dvignilo.

Santiago di Chile, 13. nov. (Izv.) Po zadnjih poročilih je bilo o priliki velike potresne katastrofe v petek ubitih 1000 ljudi, mnogo tisočev prebivalcev pa je brez strehe in živeža.

ZVISANJE ŽELEZNISKIH TARIFOV NA OGRSKEM.

Budimpešta, 13. nov. (Izv.) Ogrski biro ugotavlja, da se bodo na ogrskih železnicah zvišali od 20. t. m. tarifi za osební promet za 100 odstotkov in za blagovni promet za 200 odstotkov.

Uvozna carina na žito v Italiji.

Rim, 13. nov. (Izv.) Nova italijanska vlada namerava v svrhu izboljšanja finančnih dohodkov uvesti uvozno carino na žito in sicer tako, da se plača 7.5 zlatih lir ali 30 lir v papirju za meterski stolet. Ker uvažita Italija letno krog 20.000.000 met. stotov žita, bi se zvišali letni dohodki Italije za 600.000.000 lir.

GRD SKLEP ČESKIH LEGIONARJEV.

Praga, 13. nov. (Izv.) Društvo češkoslovaških legionarjev je izključilo iz društva vse one legionarje, ki so se udeležili orlovskega zleta v Brnu.

Rusi in Turki zopet v eni fronti?

Carigrad, 13. nov. (Izv.) Listi poročajo, da se je v Angori sešla rusko-turška konferenca, ki bo razpravljala o rusko-turški trgovinski pogodbi in o rusko-turških konzularnih odnosih. Ob otvoritvi konference, ki ji po vrsti predsedujeta začasni zunanji ministri Riza Nuri bej in ruski poslanik Aralov, so bili izmenjani jako topli pozdravni nagovori. Sklepi se zabeležijo v ruskem in turškem jeziku, pogodba pa bo pisana v francoščini s pridenjima prevodom v ruskem in turškem jeziku. Kakor se sliši, se bodo zavezniški pozvali, da v črnomoških pristaniščih izkažejo turški zastavi običajno čast. Razen tega bo Turčija zahtevala, da se ji vrnejo železnice, ki jih upravljajo Angleži in Francozi.

Gospodarska pogajanja z Mažarsko.

Budimpešta, 13. nov. (Izvirno.) Med Ogrsko in med Jugoslavijo se pričnejo zopet gospodarska pogajanja koncem ali v začetku decembra. V prvi vrsti bodo na dnevnem redu vprašanja glede ureditve medsebojnega prometa.

Packa.

33

Francoski napisal René Bazin — Poslovenil A. B.

(Dalje.)

»Gospodična Charnotova se skloni čez ograjo. V spodnjem nadstropju, ravno pod njo stoji žena s povzdignjeno glavo ter napol odprtimi usti in gleda gori. Srečata se s pogledom, Jeanna poveše oči.

Nato se obrne k gospe Plumetovi, ki stoji nepremična, komaj živa ob zidu:

»Pojdiva, gospa, da si izbereva klobuk!«

Za seboj zapre vrata.

»Glej, prijatelj, tako sem ti natančno popisal dogodke v ulici Hautefeuille. Vse to sem izvedel naravnost od gospe Plumetove, ki ji je žarel obraz od radosti, ko mi je pripovedovala o posrečenem načrtu. Njena drobna ročica je vodila roko starega Usoda. Mislim namreč, da si že uganil, da je to srečanje obeh zaročencev, ki se ga je okvirar tako bal, izpeljala gospa Plumetova. Ona je tudi tista, ki je napisala usodepolno posvetilo, ne da bi kdo kaj vedel.

Samo po sebi je umevno, da so bile po tem srečanju moči gospodične Charnotove pri kraju in da se je zgrudila v živčnem napadu v sobi gospe Plumetove. Toda prav kmalu se je okrepila in vzravala, kar priča o izredni energiji njenega

značaja. Toda za enkrat nas kaj drugega bolj zajemlje.

»Po mojem mnenju o poroki enkrat za vselej ni več govora. Take stvari se težko poravnava in ker je bilo veliko krika, še teže. Zaenkrat smo pridobili toliko, da se Jeanna Charnotova ne bo nikoli imenovala gospa Dufilleulova.

Nikari pa ne pretiravaj šans, ki jih daje ta stvar tebi! Kajti pomisliti je treba, da mlada deklica, ki so jo enkrat tako ogoljufali in užalili, ne more tako brž misliti na drugega. Mogoče ga ne bo nikoli pozabila, mogoče se bo udala svoji žalosti, raje živela zase in za očeta v mirnem zatišju kakor da bi še sanjara o zakonu, ki dobrosrčne ljudi tolikrat in tako grdo prevara.

Na noben način pa se ne smeš vrniti, ker te dobro poznam in vem, da si zmožen vsake nepremišljenosti, celo najbolj neumne. Ostani, preiskuj in čakaj!

Z materjo imava težke dneve; bolna je, zelo bolna. Raje bi imel njeno bolezen in laže bi jo nosil kot skrb, ki mi jo povzroča.

Tvoj prijatelj

Silvester Lampron.

PS. — Pravkar sem prejel pisemce od gospe Plumetove, v katerem me obvešča, da sta Charnotova zapustila Pariz. Kam sta odšla, ne ve.

Popolnoma sem se zatopil v pismo, gotova mesta sem čital dvakrat, trikrat.

Silno iznenadenje, ki mi ga je povzročilo, se ni hotelo tako hitro razpršiti. Nekaj časa sem ostal kot brez zavesti, ne da bi bil vedel, kaj se godi okrog mene, popolnoma zamaknjen v preteklost in prihodnost.

Predrami me arhivar, ko me sune s komolecem. Ravno pospravlja poslednje spise v ogromne predale. Sama sva. Tovarši so že odšli, prva seja se je končala v moji navzočnosti brez mene. Daleč ne morejo še biti; nekoliko osramočen radi svoje raztresenosti pograbilam za klobuk, da jih kar najhitreje dohitim in se opravičim. Malo človeče me prime za rokav in z nepopisnim nasmeškom pokaže na pismo, ki je vtikam v listnico:

»E d'una donna?« pravi.

»Kaj vam mari?«

»Oh, prav gotovo, navadna pisma se berejo hitreje in, — per Bacco! — za tole ste porabili precej časa! Oh, le donne, illustre signore, le donne!«

»Dajte mi mir!«

Obrnem se proti vratom, on pa se mi nastavi na pot, skremži obraz, nasrši obrvi in dene prst na usta:

»Poslušajte, gospod, vem da ste pravi učenjak, človek, ki mu je slava edina skušnjava. Mogel bi vašemu blagorodju preskrbeti lepih laških, latinskih in nemških rokopisov, ki še niso izdani, visokorodni gospod!«

»In ki so ukradeni? mu odvrnem in ga odrinem.

Stopim na prosto. Na bližnjem trgu pod kavarniško streho sede po bratovski moji francoski tovariši in laški sodnik. Pri stranski mizici srka pisar s slamčico svoj sorbet. Vsi se mi smejejo, ko se jim približam v pekočem solnceu.

Milan, 25. junija

Danes smo končali preiskavo. Zampini je navaden goljuf. Potem ko smo mu navedli nepobitne dokaze, je priznal, da je hotel »eno našpilati« francoskim dedičem s tem, da se je sam izdal za dediča, čeprav mu manjkata dve stopnji sorodstva, da bi bil k temu opravičen.

Pokazali smo mu, da je to »našpilanje« toliko ko poskušena goljufija in da bo v na boljšem slučaju moral plačati stroške pravnega. Pristal je na to z največjim veseljem. Mislim, da nima niti vinarja.

Moja tovariša, arhivar in tolmač odpotujeta iz Milana pojutrišnjem. Sel bom z njima.

Milan, 26. junija

Dobil sem tretje pismo od Silvestra. Ubogi prijatelj je ves nesrečen: mati je umrla, dobra, plemenita, sveta gospa Lampronova. Celo meni je pri tej novici nekaj stisnilo grlo, ki sem tako malo poznal to občudovanja vredno ženo, ki nisem ne sin ne sorodnik ranice. Le oddaleč sem prišel v dotiko z njenim srcem, ki je hranilo toliko zakladov skušenosti in nežnosti. Ko ko trpi šele on, njen sin!

(Dalje.)

Mestna hranilnica.

Zastopniki SLS v bivšem občinskem svetu ljubljanskega so z vsega početka hoteli, da se Mestna hranilnica ljubljanska preobrne v komunalno banko, od katere bi imela mestna občina vsakoake ugodnosti in cenen kredit. Narodni socialisti so proti tej nameri, ki je izšla iz naših vrst, že z vsega početka nastopili. Ker je vsled tega pretlo razbitje koalicije, so naši zastopniki na ljubo obstoju tedanje koalirane večine odnehali in popustili tudi v tej tako važni točki svojega komunalnega programa.

Konec meseca novembra 1921 je imel občinski svet voliti v upravni odbor Mestne hranilnice 20 zastopnikov, od katerih jih je moralo vsaj deset pripadati občinskemu svetu. Naši zastopniki so zahtevali, da se demokratom vrne miko za drago in se jih pri tej volitvi ne upošteva po porocu, ker tudi oni, dokler so tvorili večino, niso privoščili opozicionalnim strankam proporcionalnega zastopstva v upravnem odboru Mestne hranilnice in se tudi pri volitvah v druge korporacije niso držali ključa proporca. Zahtevali so tedaj obč. svetniki SLS, da si 16 mest upravnih svetnikov razdeli koalirana večina, ostali štiri mesta pa se prepuste demokratom v svrhu kontrole — ker le za to so hoteli po izjavi g. dr. Trillerja demokrati zastopnike v vseh odsekih. Glej čudo, že tedaj pa so se pričeli narodni socialisti sumljivo obnašati in kazati, da so zelo zelo zainteresirani pri raznih bankah in da bi jim ne bilo prav, ako bi SLS dobila primerno zastopstvo v upravnem odboru Mestne hranilnice. Narodni socialisti so hoteli v tej korporaciji zagotoviti večino sebi in demokratom, ker so bili oboji zainteresirani pri bankah, katere so imele milijonske zneske od Mestne hranilnice po obrestni meri 3 in pol odstotka. Iz tega razloga so tedaj narodni socialisti izjavili, da hočejo tudi demokratom po čistem porocu odštati celih 9 svetniških mest. Venomer so bili v koalirani večini spori, ker so se narodni socialisti zavzemali za razne banke in kazali, da so zlasti zainteresirani pri Jadranski banki in Kreditnem zavodu, da naj pri odpovedi naložbe to upoštevamo. Veliko je bilo začudenje, ko so zvedeli od naših zastopnikov, da SLS ne participira pri nobeni banki in da tudi Zadruga-Gospodarska banka ne reflektira na naložbe iz Mestne hranilnice, ker so jo že do tedaj naravnost prezirali in ni bilo pri nji niti virarja naloženega denarja od Mestne hranilnice, čeprav so ga demokrati poprej nalagali po vseh in celo po nemških bankah po sramotno nizki obrestni meri. Slednjič so naši zastopniki vendarle dosegli principiellen sklep, da se bankam odpovedo naložbe denarja, zlasti kolikor ga je bilo naloženega po nizki obrestni meri. Na ta način smo hoteli denar naložiti plodonosneje po kolikor mogoče visoki obrestni meri in s pridobitkom na višjih obrestih kriti strošek mestne hranilnice za povišek plač nastavljenem Mestne hranilnice. Odpovedali smo naložbe sledečim zavodom:

Jadranski banki 33.030.000 K, in sicer znesek 5.640.000 K z odpovednim rokom 7. maja, znesek 27.390.000 K pa z odpovednim rokom 7. julija 1922.

Ljubljanski kreditni banki in Obrtni banki, ki je privesek Kreditne, smo odpovedali naložbe v višini 27.500.000 K, in sicer: 3.320.000 K z odpovednim rokom 10. maja, 2.000.000 K z odpovednim rokom 9. julija, 13.000.000 K z odpovednim rokom 10. avgusta, 1.580.000 K z odpovednim rokom 7. septembra in 7.600.000 K z odpovednim rokom 7. oktobra 1922.

Razen tega smo znatne zneske naložb odpovedali tudi Praprotnikovim Jugoslovanski Union-banki, Češki industrijalni in Slovenski eskomptni banki. Skupaj so znašale odpovedane naložbe ca. 100 milijonov kron. Ves ta denar smo hoteli plodonosneje po višji obrestni meri naložiti, to pa po onih zavodih in bankah, ki bi obljubili višjo obrestno mero in nudili večjo ali vsaj toliko varnost.

Kdor pregleda zgorajšnje odpovedne roke, mu postane takoj vse jasno, kar se je zgodilo po tem za bivši občinski svet in upravni odbor Mestne hranilnice usodnem koraku. Začetkom maja sta morale Jadranska in Kreditna banka vračati Mestni hranilnici odpovedane naložbe. Novi odpovedni roki večjih večmilijonskih naložb so bili pred durmi. Jadranska mora vrniti začetkom julija nad 27 milijonov, Kreditna banka pa začetkom avgusta 13 milijonov. Do tedaj ni mogoče čakati, ker takih vsot tudi Jadranska in Kreditna ne moreta zlahka pogrešiti. Sledil je pritisk na g. Ivana Hribarja in potem tega na vlado, da razpusti ljubljanski občinski svet in upravni odbor Mestne hranilnice, ki se upa po »boljševiško« odpovedati kapitalističnim demokratičnim bankam visoke naložbe denarja Mestne hranilnice. Za razpust upravnega odbora so tedaj v javnosti navedli, češ da koalirana večina hoče zapravljati denar Mestne hranilnice s povišanjem uradniških plač, dejanski in

pravi vzrok pa je bil strah omenjenih bank pred vračilom visokih svot, katere so obrestovale po 3—4 odstotke, same pa s tem denarjem špekulirale in zaslužile 15—20 odstotkov! Dr. Ravnihar in dr. Triller sta imela že tedaj dvojne obraze, drugače napram uradnikom Mestne hranilnice, katerim sta privatno zatrjevala, da sta za povišanje uradniških plač, vseh svojega kluba in v upravnem odboru pa sta zavzela odklonilno stališče in sta počastila s svojo odsotnostjo ono sejo upravnega odbora, v kateri so se uradnikom Mestne hranilnice plače izboljšale.

Tako je prišlo do razpusta obč. sveta in upravnega odbora Mestne hranilnice.

Narodni socialisti so si nad razpustom umivali roke, ker so že tedaj vodile njihove niti v Jadransko banko in Kreditni zavod, zato so si pozneje tem lažje dobili zavetnikov med demokratičnimi uskokli ali tudisocialisti po potrebi.

Sedaj si pa lahko vsakdo napravi nezmotno sodbo, koliko je dejansko vreden prepisani komunalni program Narodne zajednice in koliko da je iskati odkritosrčnosti v pridrušanju Jugoslavijci proti bankokratstvu.

Politične novice.

Novi kredit za oboroževanje. Kakor smo že poročali, se je v sobotni seji narodne skupščine sklepalo o kreditu 800 milijonov dinarjev, ki jih zahteva vlada za nabavo orožja. Za vladni predlog sta se zavzela tudi ministri za zunanje zadeve dr. Nišič in ministrski predsednik Pašić. Slednji je dejal, da vodi vlada miroljubno politiko in da mirovno stanje na podlagi mirovnih pogodb brani. Za vladni predlog so glasovali radikalni, demokrati, poslanci Samostojne kmetijske stranke in vladni muslimani. Proti je glasovala opozicija: Jugoslovanski klub, zemljoradniki, skupina dr. Spahe, socialisti in republikanci. Narodna socialna Derž in Brandner sta se glasovanju odtegnila in s tem dokazala, da sta dosledna v nedoslednosti. Za vladni predlog je glasovalo 147, proti pa 28 poslancev.

Le čevlje sodi naj kopač! Včerajšnji »Slov. Narod« se je v svoji počasnosti spomnil, da smo zavzeli že pred desetimi dnevi svoje stališče nasprotni načrtu ožjega odbora za izdelavo konkordata, kakor ga je objavila belgajska »Politika«. Da se po desetih dneh studiranja »Slov. Narod« kračkomalo ne ve, za kaj da gre in nas hoče poučevati, da staroslovensčina kot liturgični jezik ne nasprotuje nobeni cerkveni določbi in večnemu zveličanju naših vernikov. Tako je menda pač mislil »Slov. Narod«, ki še čez deset let tudi ne bo kapiral, da je vprašanje liturgičnega jezika interna zadeva katoliške cerkvene organizacije, ker zna ona sama najbolj presoditi, ali je uvedba staroslovenskega jezika v stvari sami dobra ali ne in kdaj da je eventualno njegova uvedba oportuna! Nikakor pa ne gre, da bi to izsiljevala vlada. To stališče smo zavzeli mi. Če pa »Slov. Narod« emfatično razglasa, da ne rabimo »nobene fašistovsko-latinske italijanske politike« in se bo s svojim Bogom pomenil v svojem slovenskem in staroslovenskem jeziku, mu samo čestitamo, da se bo sploh začel z Bogom pomenkovati. Slovenski katoličani se že zdavna pomenjujejo z Bogom v slovenskem jeziku in se bodo tudi cerkveni obredi vršili v slovenskem jeziku, razen pri sv. maši. Evangelij pa se bo tudi pri pehli mašah pel slovensko. Tozadevni obrednik se že pripravlja, česar seveda malovedni »Slov. Narod« ne ve in se vsled svoje neorientiranosti jezi na »fašistovsko-latinsko italijansko politiko«.

Demagogi. S to besedo oteplja »Jugoslovijci« okrog sebe, ker smo približili njeno dvolično stališče o avtonomiji. Pravi, da »so hoteli klerikalci s to svojo resolucijo izzvati v zbornici politično debato... Take politične debate pa ne bi koristile občinskemu svetu.« Tako! Na podlagi avtonomije se danes NSS veže za občinske volitve s starimi JDSarji. Če avtonomija ne spada pred občinski svet, zakaj pa potem ves vaš pompomni proglas na volitve. Očividno je le pesek v oči vse, kar pišete! Dejstvo je, da v proglasu obljubljate, za kar se 30. marca niste hoteli postaviti in — kakor že sedaj pišete — so tudi po volitvah ne boste hoteli zavzeti za to. Avtonomija vam je le volilno slepilo za tiste trape, ki vam kaj verjamejo. V Ljubljani pa takih ni več veliko. Ljubljanci vedo, kje so doma »demagogi«.

Stambolijski zadovoljci. Stambolijski je odšel iz Beograda preko Ljubljane v Zenevo. Na potu se je brzojavno zahvalil Pašiću in dr. Nišiću. Zdi se, da je z razgovori v Beogradu zadovoljen. O rezultatih razgovora pa ni poročal ne Stambolijski ne belgajska vlada. Znano je le toliko, da je predlagal Stambolijski, da se sestane dve komisiji, bolgarska in od naše vlade imenovana, ki bosta razpravljali o vseh vprašanjih, ki ločijo našo državo od Bolgarske. V glavnem se je razgovor vršil o izvršitvi 48. člena mirovne pogodbe v

Neillyju, ki jamči Bolgarski prost izhod na Egejsko morje.

Dnevne novice.

Koprivnik v Bohinju. Pogreb umrlega g. župnika Franca Šteržaja dne 9. novembra se je izvršil nad vse veličastno. Udeležilo se ga je 17 duhovnikov in nepregledna množica ljudstva celega Bohinja. Prihitele so izkazat zadnjo čast rajnkemu tudi vse bohinske Marijine družbe in izobraževalna društva. Pogrebne obrede je opravil g. duh. svetnik in župnik Janez Oblak iz Grada, ki je imel tudi cerkveni govor. Vsi združeni bohinski pevski zbori so zapeli rajnkemu v slovo več žalostink. Na grobu se je poslovil od umrlega njegov nekdanji bohinski tovariš kaplan Ivan Kogovšek. — Vsem, ki so se udeležili pogreba in pripomogli, da se je tako lepo izvršil, bodi izrečena najiskrenejša zahvala. Spominajte se rajnega gospoda v molitvi! — Osmi dan po g. Francu Šteržaju bo na Koprivniku v četrtek, 16. t. m. ob pol 12. uri.

Smrtba kosa. Umrli je v bolnici v Kainbachu pri Gradcu gorški duhovnik g. Franc Červ. Rojen je bil leta 1851. na Šentiviški gori. v mašnika je bil posvečen leta 1875 ter je služboval v Cerknem, Novakih in na Gravovem. Potem je živel v pokoju pri sv. Luciji do vojne, ko je moral bežati. Živel je pet let kot begunec pri os. servitih v Frolnleutenu pri Gradcu; ko je popolnoma ohromel, se je preselil v bolnico v Kainbachu, kjer je 7. t. m. umrl. Vsa leta po vojni je zaman prosil za potni list, zaman tudi za pokojnino. Umrli je v tujini, ki mu je pa bila prav krščansko mila. Blag mu spomin v domovini!

Beg iz drž. zlasti finančne službe. V zadnjem času prinašajo časopisi neprestano vesti o izstopanju najboljših moči iz državne službe. V Vojvodini je pred kratkim izstopilo iz službe finančne uprave okoli 200 nameščencev, danes pa se javljajo že številni uradniki finančnega resorisa v Sloveniji ali za izstop ali pa za upokojitve. Da celo sodniki, ki so med državnimi nameščenci najboljše plačani, ker imajo specijelno doklado mesečnih 2400 K, ne morejo več živeti z nizkimi plačami, kaj pa šele drugi uradniki, ki imajo komaj polovico njihovih prejemkov. Če bo šlo tako naprej, bomo imeli kmalu državo brez uprave in sodstva.

Nova maša pri Novi Sitti. — V nedeljo, 12. novembra 1922, je bil v Ljubljani v mašnika posvečen misijonar g. Fr. Šega (iz misijonske družbe sv. V. P.). Novomašnik je bil rojen 1. 1886 v Ravnem Dolu na Dolenjskem. Novo mašo bo pel v nedeljo, 19. novembra 1922, v domači znani podružnici pri Novi Sitti (župnija Sedražica).

Gospodarstvo.

Čekovni promet v oktobru. Čekovni promet pri čekovnih zavodih v Zagrebu in Ljubljani ter poštne hranilnice v Sarajevu izkazuje meseca oktobra t. l. sledeče rezultate: Vlog je bilo 270.469 s prometom od 775.006.621 Din. Izplačil pa je bilo 121.323 s prometom od 791.029.293 Din. Od tega odplač na klirski promet 6.690 manipulacij v iznosu od 165.327.829 Din. Novih računov je bilo dvorčnih 115, a odpovedanih 13. Število imeteljev čekovnih računov je znašalo koncem oktobra t. l. 8.043. — Starje vlog je bilo koncem oktobra 206.587.373 Din.

g. Moratorij na Reki podaljšan. Provizorna vlada na Reki je odredila podaljšanje moratorija do 31. decembra t. l.

g. Cena zlatega in srebrnega denarja v Nemčiji. Od 6. do 12. t. m. se je plačelo v Nemčiji (po uradnem kurzu) za zlatnik od 20 mark 20.000 papirnatih mark, a za srebrni denar 45 kratna nominalna vrednost.

g. Padanje cen rumunskemu žitu. Vsled popravka rumunske valute so prišle v Rumuniji zadnje dni padali cene pšenice in ostalih poljedelskih proizvodov.

g. Žitni trg. Na novosadski produkti borzi so bile cene žit sledeče: pšenica 1400—1420 K, oves 980 K, koruza 1175 K, pšenična moka (51. 2) 2050 K.

BORZA.

Curih, dne 13. novembra 1922. Sklep. Devize: Pešta 0.221/2, Berlin 0.067/2, Italija 24.65, London 24.40, New York 54.75, Pariz 34.85, Praga 17.35, Dunaj 0.0074, Bukarešt 3.50, Sofija 3.80, Zagreb 2.221/2, Varšava 0.037/2, Hol. 214. Valute: n. a. K 0.0076.

Zagreb, dne 13. novembra 1922. Sklep. Devize: Pešta 240—270, Berlin 0.69—0.89, Italija 27.1—27.8, London 27.50—27.50, New York 61 do 62, Praga 3.051/2—4.0025, Praga 1.981/2—2.01 in pol, Dunaj 8.80—8.80, Curih 11.23—11.33, Bukarešt 40.15—41.75, Bruselj 3.65—3.70. Valute: lire 2.70—2.74, dolarji 60—61. Šl. K 1.051/2—1.091/2.

Dunaj, dne 13. novembra 1922. Sklep. Devize: Pešta 30.45, Berlin 9.10, Italija 33.06, London 32.07, New York 37.925, Pariz 47.04, Praga 23.42, Bruselj 43.64, Zurich 13.505, Sofija 52.50, Beograd 11.83, Zagreb 295.75, Varšava 4.55, Amsterdam 289.50.

Ljubljanske novice.

Ij Pastoralna konferenca za ljubljanski arhidiakononat bo jutri, 15. t. m. v semeniški dvorani. Začetek točno ob 15. uri. V smislu kan. 131 in 2377 se je udeležiti vsi svetni duhovniki in od redovnikov vsi tiisti, ki opravljajo duhovno pastirstvo (veroučitelji), in če v dotičnem samostanu ni domačih konferenc, tudi redovniški spovedniki.

Ij Politično-znanstveni klub ima danes zvečer ob 8. uri svoj sestanek. Predava g. Fran Miklavčič o narodu v državi.

Ij Kandidatne liste — odobrene. Pokrajinska uprava je odobrila vse 4 kandidatne liste. Prihodnje dni bodo izšle v »Uradnem Listu« ter bodo nabite tudi na magistratni deski.

Ij Zgonite se že enkrat. Pišejo nam: Zadnji občinski svet je sklenil, seveda proti glasovom »naprednih« občinskih svetnikov, da se napelje v Hradeckega vas prepotrebni vodovod. Cevi so že pripeljali pred meseci, samo nikogar ni, da bi jih položil v zemljo. Dajte, dajte, gospodje, predno zapade sneg, ker tudi Podgolovanje smo željni zdrave vode. Kaj pa čakate? Morda na nov občinski svet? No, in Pod Golovcem že vemo, kdo je bil za vodovod in zatrikali bomo naše kroglice.

Ij Umrli je v nedeljo 12. t. m. jutraj ljubljanski trgovec Miško Reicher.

Ij Konec pravde dr. Kramer in ing. Tavčar. Včeraj se je končala zanimiva pravda, ki je nastala vsled tega, ker je ing. Fr. Tavčar, eden starinskih voditeljev, očitati dr. Kramerju koruptno postopanje. Kakor smo že poročali, se je afera začela na nekem zborovanju JDSarskih zaupnikov. Dr. Kramer je vložil tožbo, ing. Tavčar pa je nastopil dokaz resnice. Razprava je bila enkrat preložena. Končala se je včeraj s poravnavo. Ing. Tavčar je moral pristati po dolgi in dramatični razpravi, pri kateri so pričali dr. Marn, dr. Triller, Tavčarjev svak Arko iz Zagreba in še več drugih na sledečo izjavo: Obtoženi ing. Franc Tavčar izjavlja, da se je na podlagi podatkov današnje sodne razprave prepričal, da so njegovi očitki, izrečeni 1. junija 1922, da je dr. Kramer kot trgovinski minister postopal nepošteno pri nacionalizaciji dolniške družbe Leykam Josefsta, neutemeljeni in da je bil k temu zaveden po napačnih informacijah. Zato preklicuje in obžaluje te očitke in se zaveže plačati vse stroške kazenskega postopanja, med njimi tudi stroške zastopnika zasebnega obtožitelja po sodni odmeri in 500 Din za Jugoslovansko Matico, vse v 14 dneh. — Razprava pred sodnijo je bila pravzaprav politična volilna bitka med starini in mladino. Bitko so to pot izgubili starini. Bila je pa to tudi razprava o nacionalizaciji vevške papirnice, pri kateri je imel glavno besedo dr. Triller.

Ij Zagonetna afera. Zadnjič smo čisto na kratko povedali, kaj se po Ljubljani govori o skrivnostni aferi, katere žrtev je postal g. Štritof, sin gimn. ravnatelja. In sedaj nas »Narode« hruli, naj mi povemo o tem konkretne stvari z imeni. Ja, za to ravno gre! Od tedaj do danes je poteklo že nekaj let, in vendar se javnost prav nič ne ve, kako je s tisto žalostno afero, katera med Ljubljanci ni še pozabljena. In ves ta čas javnost drege in sprašuje, pa ne dobi odgovora! Gospodje pri »Narode« bi tedaj bolje storili, ko bi pomagali to zadevo razčistiti in pojasniti. To bi bilo pač bolje in koristneje, ko pa se kregati in nas pozivati, naj mi povemo, kar vemo. — S tem, ko bo jasno vse, bo zadeva za našo javnost končna. Prej pa ne.

Ij Zlate poroke sta obhajala v soboto v cerkvi sv. Petra g. Ivan Wimmer, poduradnik v p. in njegova ga soproga Nežika roj. Zamljen.

Ij Društvo stanovanjskih najemnikov za Slovenijo opozarja, da se vrši prihodnja javna odobrova seja v sredo, dne 15. novembra 1922 ob 20. uri v veliki dvorani Mestnega doma.

Narodno gledališče.

DRAMA.

Torek, 14. novembra — Zaprtlo.

Sreda, 15. novembra »JACK STRAW«. Red A

OPERA.

Torek, 14. novembra SEVILSKI BRIVEC — Red B

Sreda, 15. novembra »JENUFA«. Red C.

Drugo gostovanje gospe Ade Poljakove. Na splošno željo občinstva bo gostovala znamenita pevtica Ada Poljakova drugič v našem opernem gledališču v četrtek, dne 16. t. m. Peta bo kakor zadnjič naslovno vlogi v operi »Madame Butterfly«. Predstava se vrši za izven. Nadaljni operni repertoar se spremeni v toliko, da se vprizori v soboto, dne 18. t. m. opera »Carmen« za red E in v torek, dne 21. t. m. opera »Tajnost« za red D.

Prosveta.

pr Dr. Josip Cerin priredi s svojim orkestrom v ponedeljek, dne 20. t. m. v veliki dvorani hotela Union svoj 1. simfonični koncert v tekoči zimski sezoni z zelo zanimivim sporedom. Natančnejši spored javimo jutri Vstopnice za ta koncert pa se bodo prodajale od srede 15. t. m. dalje v trgovini Glasbene Matice na Kongresnem trgu (poslopie Filharmoničnega društva).

pr Bajukova »Pevska šola«, ki je pravkar izšla, stane 45 Din (ne 40, kakor smo pomotoma javili). Cena je vseno zelo nizka za obširno in na moč uporabno knjižo.

pr »Pevca«, glasilo »Pevske zveze« izide takol, ko dobimo z Dunaja prilogo. Da je toliko časa ni, je vzrok dolgotrajni tiskarski štrajku, ki je zaradi nje vse delo zastalo. Uredn. »Pevca«.

Orlovski vestnik.

Orel. (Razprava. J. Hafner.) V »Casu«, t. Stev., 1922-23 je izšla razprava, ki v slisnici obliki podaja pregledno informativno sliko orlovsk organizacije v poglavjih: postanek, razvoj, načela in pravila, ustroj, delo, kulturno poslanstvo Orla (str. 17. do 30.). S tem znanstvena re-

Niša katoliške Leonove družbe Slovencev prvič piše o naši organizaciji.

Album orlovskega tabora v Brnu 1922. To mesec izide v Brnu krasno opremljen album s 64 slikami iz dni tabora na žoltem japonskem papirju, trdo vezan. Bo najlepši spomin na tabor, zlasti za tiste, ki niso mogli v Brno. Jugoslovani so na 18. (članice), 19. (člani), 48. (narodne pose) in 40. (proste vaje vaditeljev) sliki. — Jugoslovani, ki naroče ta album do 20. dec., ga dobe za znižano ceno 30 Kč. (pozneje več). Ker bi privatno naročanje posameznika več stalo, naročite vsaj do 15. dec. album pri I.O.Z. in ti pošljite 340 Ki (všeta carina in poštnina). Ako bi bil album nekoliko dražji vsled carine in dvoine poštne (iz Brna v Ljubljano in od tu do naročnika) ali valute, plačate ostanek naknadno. Direktno se naroča: Ustredni kancelij Orlo. Čst., Brno, Nova ul. 8/III, Češkoslovaška republika. —

Železi je, da si album naroči vsak odsek in vsi prenošnejši člani in članice.

Tabor v Brnu v skioptiku. 60 skioptičnih slik s predavanjem so videli tečajniki in društveniki v Ljubljani v novembru. Kjer žele tako predavanje s skioptikom, naj sporoče željo O. P. Ugoditi bo mogoče le krajem blizu železnice, ki pošljejo voz na postajo po aparat in predavatelja, ki imajo električno luč v dvorani, kjer se lahko zbera zvečer, če plačajo stroške I.O.P. za aparat in slike 200 K in polne stroške, ki so nizki. Določile lahko vstopnino pol do 5 dinarjev za sebo. Ker predavatelj nima časa vsak dan, sporočite, kakšen dan v tednu bi pri vas moglo biti predavanje.

Turistika in sport.

Ilirija : Primorje 4 : 2 (2 : 0). Včerajšnja tekma med Ilirijo in Primorjem je končala steer

zopet z zmago Ilirije, toda Primorje je igralo s toliko požrtvovalnostjo in vztrajnostjo, da se je obvarovalo slišenega poraza kot ga je doživelo v prvenstveni tekmi 5. t. m. Tekma je bila zelo dobro obiskana. Par vročkovnih elementov se je 15 minut pred zaključkom na obzobja vreden način vmešalo v potek igre, tako da jo je moral sodnik predčasno zaključiti. — V sportnem oziru igra ni stala baš na višku, posebno ne s strani Ilirije, v kateri so imeli nekateri igralci slab dan. Nekaj je storilo tudi to, da je podcenjevala protivnika. V Primorju je bila dobra obramba, srednji krilec in oba zunanja napadalca. — Sodnik g. Ochs je bil strogo objektiven in popolnoma na mestu.

Dunaj, 13. nov. (Izv.) Pri mednarodnem šahovskem turnirju, ki se je začel danes, so dobili pri prvi partiji Rubinstein proti Rettiju, Grünfeld proti Königu (Dunaj), dr. Tartakower proti Semitshu (Berlin), Wolf in Spielmann sta igrala remi. Jadranska plovidba.

Poizvedovanja.

Zlat prstan se je našel. Dobi se: Trnovo, Opekarska cesta, Mala čolnarska ulica 9. Našla se je v nedeljo zvečer ročna ženska torbica. Dobi se v naši upravi. Zgubila se je v soboto 11. t. m. ob pol 6. uri popoldne v Selenburgovi ulici pred kavarno »Zvezda« nova rujava moška športna čepica. Pošten najditelj se prosí, da jo odda na policiji.

Poslano.*

Interesente »Koroškega problema« opozorim na dne 15 (oz. 16. t. m.) izhajajoči članek »Slov. Naroda« izpod mojega peresa. Interesenti bodo informirani o materiji »Diplomacija in strategija« o splošnem in o »Diplomatične situacije sloven. Korolana leta 1918« o posebnem. A.Lavrič-Zaplaz.

* Za vsebino tega dopisa odgovarja uredništvo le, kolikor določa zakon.

INDIGO PAPIR

THE REX CO.; LJUBLJANA.

Ženitna ponudba.

GOSPODIČNA, osamljena, prične zunanosti, izobražena, dobra gospodinja, dobro situirana, želi znanstva z odličnim, inteligentnim, značajnim gospodom srednjih let, v dobri poziciji. Le resne neanonimne ponudbe pod: »Primorka« na upravništvo »Slovenca«.

Nadmlinar, popolnoma več v vsak mlín samostojno vodi, priden, pošten, želi prenesti službo takoj ali pozneje. — Cenične ponudbe na upravo »Slovenca« pod: »ZANESLJIV«.

Zanesljivega SKLADIŠČNIKA

sprojme tvrdka JOS. TERPIN IN KOMP., RAKEK.

Naprodaj je: moško kolo »Puch« z dvojno prestavo, 2 ležišči za transmisijo 60 mm, krožna žaga, lesenec za tri žarnice, stojeca steklena svetilka ter elektr. likalnik. Na ogled vsak dan po 17. uri ter v soboto in nedeljo vsak čas. Naslov pri upravništvu »Slovenca« pod štev. 4896.

LEPA

enonadstropna HIŠA

z velikim vrtom, na zračnem kraju, v meslu Ljubljana, naprodaj. — Naslov pri upravi »Slovenca« pod štev. 5. — Stanovanje prosto. 4899

Lepa stavbna parcela

pod Tivolijem v Ljubljani se radi preselive zelo ugodno proda. Vpraša se pri lastniku IV. FREIH, Vrhovčeva ulica 9, I. nadst.

Kino-aparat

popolnoma komplet, napredaj. Frančiškanska ulica 2/IV, desne stopnice.

OBVESTILO.

Obveščam slov. občinstvo, da kupujem stare obleke, čevlje, pohištvo itd. — Orem tudi na dom. Dramé Martin, Ljubljana, Sv. Jakoba nabrežje štev. 29.

Ugodno prodam **elektromotor** 900 voltov, 5 HP, 1300 obratov, nav. komplet. Naslov pod šifro »Elektromotor 4911« na upravo »Slovenca«.

Poravnajte naročnino!

PERJE

vsak čas, po najnižjih cenah, pri **E. VAJDA,**

IZVOZ divjačine in perutnine, **ČAKOVEC, Medjimurje,** JUGOSLAVIJA — Brzjav: VAJDA, Čakovec — Telefon štev. 59.

Pletene jopice rokavice, nogavice po najnižjih cenah pri **A. Šinković nasl. K. Šoss** Ljubljana, Mestni trg štev. 19.

Sukno

za promenadne in športne obleke v bogati izbiri

A. & E. Škabarč Ljubljana, Mestni trg 10

Čreva

za kranjske, krvave in jelne klobase in drugo, najboljšo kakovosti in po najnižjih cenah, ima vedno v zalogi JOSIP Bergman, Ljubljana, Poljanska cesta 35.

Peki, pozor!

Popolnoma nov stroj za deljenje lesa, 30 delni, modern. se proda vsled nakupa večjega stroja. — V. BIZJAK in DRUG, Rogoška Slatina.

Kupimo z dokazom legitimacije stara, tudi pokvarjena

DVOKOLESA, motorje, šiv. in razne stroje. BATJEL, Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.

!!! AUTO !!!

BENCIN OLJE PNEUMATIKA VSA POPRAVILA IN VOZNIJE MAST IN VOZNIJE

Le prvovrstno blago in delo po solidnih cenah tudi

JUGO-AUTO d. z o. z. v Ljubljani.

Divjačino

JELENE, SRNE, ZAJCE, JEREBICE, FAZANE, DIVJE KOZE, KLJUNAČE ITD.

kupuje vsako množino in plača po najboljših cenah

E. VAJDA

IZVOZ DIVJACINE IN PERUTNINE **ČAKOVEC :: MEDJIMURJE** Brzjav: VAJDA, ČAKOVEC. Interurban telefon številka 59.

„DIAMALT“

Pozor pekli »DIAMALT«, tvornice Hauser i Sobolka, Beč-Stadlau, v predvojni kakovosti, se zopet dobi pri glavnem zastopniku za Jugoslavijo **EDUARD DUZANEC, Zagreb,**

ORGANISTA išče

žup. urad v Dol. Logatcu.

Večjo množino porcelanaste ali steklene posode steklenice in balone od 5 l vsebine naprej kupuje J. AVGUŠTIN, Spod. Šiška, Jernejeva cesta št. 231.

STAVBENE PARCELE

v najlepši legi in nekaj novih in starih oken ima naprodaj JOSIP TRIBUC, GLINCE 37. 4862

Suhe gobe in kumno kupuje SEVER & Komp., Ljubljana, Wolfova ulica 12.

išče izprašanega strojnika

za svoje podjetje, ki se razume na posle pri žagi, dalje izvežbanega prodajalca za svojo malo trgovino v Smeredu. — Pismene ponudbe na naslov »Strugarac, Smeredovo. 4896

Objava.

Delničarji Slovenske eskomptne banke so na izrednem občnem zboru, ki se je vršil dne 20. maja 1922 v Ljubljani, soglasno sklenili razdružitev Slovenske eskomptne banke potom združitve (fuzije) s Trgovsko banko, d. d. v Ljubljani.

Ta sklep je ministrstvo trgovine in industrije odobrilo z odlokom z dne 17. julija 1922, vl. št. 2806, in je bila fuzija vsled sklepa deželnega kot trgovskega sodišča v Ljubljani z dne 25. oktobra 1922, opr. št. Firm 1999/Rg B I 96—40, vpisana v trgovski register pri deželnem sodišču v Ljubljani.

Zajedno s to objavo pozivljamo vse upnike Slov. eskomptne banke v smislu členov 243, točka 2 in 247, točka 2 trg. zak., da svoje terjatve in zahtevke, ki jih imajo proti Slovenski eskomptni banki prijavijo tekom treh mesecev od dneva, ko bo ta izjava v tretjič natisnjena.

Sočasno obveščamo vse delničarje Slovenske eskomptne banke, da se bo vršila izmenjava delnic Slovenske eskomptne banke za delnice Trgovske banke v smislu določil fuzijske pogodbe z dne 11. maja 1922 po preteku treh mesecev po tretji objavi tega razglasa v Uradnem listu.

V Ljubljani, dne 8. novembra 1922.

Slovenska eskomptna banka, Ljubljana.

Zahvala.

Prisrčno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za mnogobrojne izraze sočutja in izkazano čast na zadnji poti našega dragega pokojnika, gospoda.

Štefana Derganc

trgovca in posestnika.

LJUBLJANA - SEMIC, dne 13. novembra 1922.

Zalnojoči ostali.

Zahvala.

Ob priliki bridke izgube našega nepozabnega soproga in očeta, gospoda

Anton Luckmanna

uradnika Kranjske industr. družbe

se je nam izkazalo toliko sočutja, da se ne moremo zahvaliti posameznim, ter izrekamo tem potom našo najprisrčnejšo zahvalo vsem onim, ki so dragega pokojnika spremlili na zadnji poti in vsem darovalcem prekrasnih vencev.

Zlasti se zahvaljujemo preč. duhovščini, ravnanstvu, uradništvu in delavstvu Kranjske industr. družbe, tovarniški požarni brambi za častno stražo in spremstvo, gasilnim društvom Jesenice, Koroška Bela in Javornik, Hrušica, Zabreznica, Bled itd., itd., godbama kat. del. društva in kovinarjev, ter pevskim društvom Sava za genljive žalostinke, lovskim in planinskim društvom, knapom in invalidnemu odseku ter društvu delovodij, in v prvi vrsti požrtvovalnemu tovarniškemu zdravniku za njegovo pomoč ob bolezni.

JESENICE, dne 9. novembra 1922.

PAVLA LUCKMANN in otroci.

Potrjim sreem naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je moj zlati soprog

Miško Reicher

trgovec

v nedeljo dne 12. t. m. po kratki mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v torek dne 14. novembra ob 4. uri pop. iz hiše žalosti Mariljin trg št. 3. na pokopališče k sv. Krištofu.

Bodi mu blag spomin!

V Ljubljani, dne 12. novembra 1922.

Globoko žalujoča soproga

Kristina Reicher, vdova Frisch

in ostali sorodniki.

Mestni pogrebni zavod.